

SBAB!

Inlåning & Sparande

Nummer 6 2016 • 9 juni 2016

Svenska hushåll har ökat sitt sparande markant de senaste decennierna. Det tidiga 1990-talets svångrem byttes mot spenderbyxor under första halvan av 2000-talet, när realinkomsterna ökade. Efter finanskrisen verkar dock spenderbyxorna ha bytts mot en spargris där mycket av inkomsterna numera hamnar.

Svångrem, spenderbyxor och spargris

På två decennier är har de svenska hushållen gått från att behöva snåla i mitten av 1990-talet till att vara lite spendersamma under mitten av 2000-talet, till att nu mera vara ytterst sparsamma.

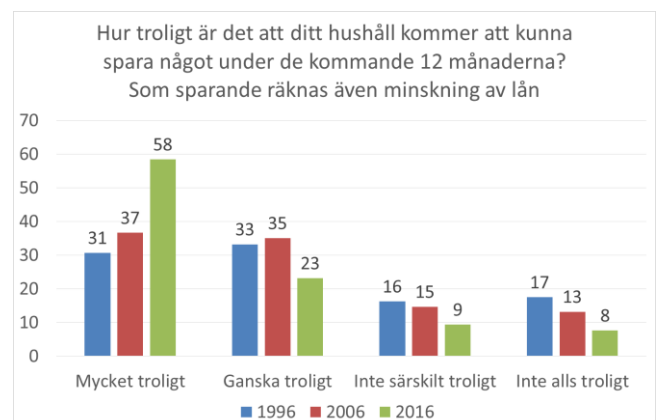
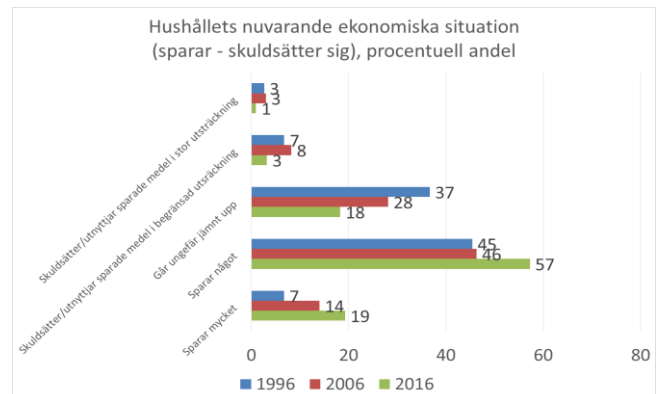
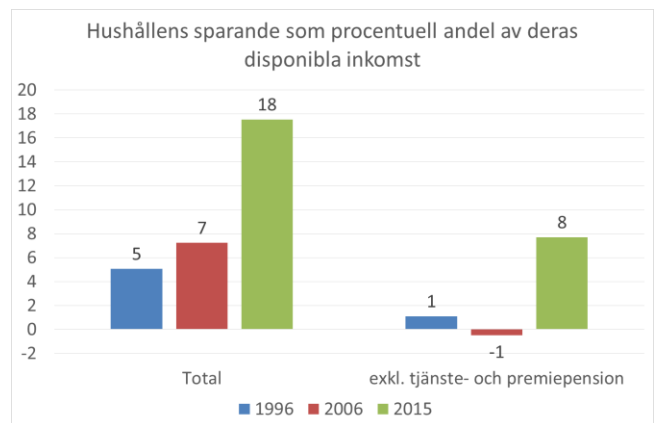
Konjunkturinstitutet frågar varje månad 1 500 svenska hushåll om deras syn på den egna och den svenska ekonomin, förväntningar om räntor och inflation samt om inköp av kapitalvaror och sparande. Vi tittar en gång per kvartal närmare på frågorna om hushållens finansiella och ekonomiska situation och hur de bedömer sina möjligheter att spara. Denna gång jämför vi hushållens sparbenägenhet i dag med hur den såg ut för tio respektive tjugo år sedan. Vi jämför enkätutfallen för perioden januari till maj i år med motsvarande genomsnittliga utfall för 1996 och 2006. Vi kompletterar också med nationalräkenskapsdata från SCB över inkomster, konsumtion och sparande.

Stor ökning av av hushållens sparande

Enligt SCB:s nationalräkenskaper uppgick hushållens sparande till 346 miljarder kronor under 2015, att jämföra med 96 miljarder under 2006 och 46 miljarder under 1996. Hushållens disponibla inkomster (inkomsterna efter skatt och bidrag) var ifjol 18 procent högre än värdet av deras sammanlagda konsumtion av varor och tjänster. Dvs sparkvoten uppgick till 18 procent. Inte många länders hushåll är så sparsamma. 2006 var motsvarande kvot 7 procent och 1996 var den 5 procent. Även om hänsyn tas till det kollektiva sparandet, i tjänste- och premiepensioner, som hushållen inte förfogar som de vill över så är sparkvoten historiskt hög.

Fler hushåll sparar

För tjugo år sedan uppgav i genomsnitt vart tionde hushåll att deras löpande ekonomi inte gick ihop, de skuldsatte sig eller levde på sparade pengar, medan knappt fyra av tio hushåll gick ungefär jämnt upp. Lite drygt hälften uppgav att de sparade, de flesta något men en liten andel sparade mycket. Tio år senare, 2006, hade fortfarande drygt ett av tio hushåll problem att få ekonomin att gå ihop. För knappt tre av tio gick det jämnt upp medan andelen som sparade hade ökat till sex av tio hushåll. I de senaste mätningarna har andelen som lever på kredit eller sparmedel minskat till 4 procent medan andelen vars ekonomi går jämnt upp är nere i 18 procent. Andelen som sparar har ökat kraftigt och är nu uppe i 78 procent. Precis som när det gäller sparkvo-

ten så verkar den största förändringen ha kommit de senaste tio åren. Sparbenägenheten verkar ha ökat generellt oavsett kön, ålder, inkomst och region. Ökningen har dock varit lite starkare för kvinnor än för män, lite svagare för pensionärer än för andra och lite starkare för de med inkomst över genomsnittet.

Även på frågan om hur troligt det är att hushållet kommer att spara under det kommande året så har svaren blivit allt mer optimistiska. För tjugo år sedan svarade i genomsnitt 64 procent av hushållen att det var ganska eller mycket troligt att de skulle spara något på tolv månaders sikt. För tio år sedan var denna andel 72 procent och i nuläget är den 81 procent. Andelen som svarar att det är mycket troligt har stigit markant till 58 procent.

Mer kvar i plånboken, mer sparas

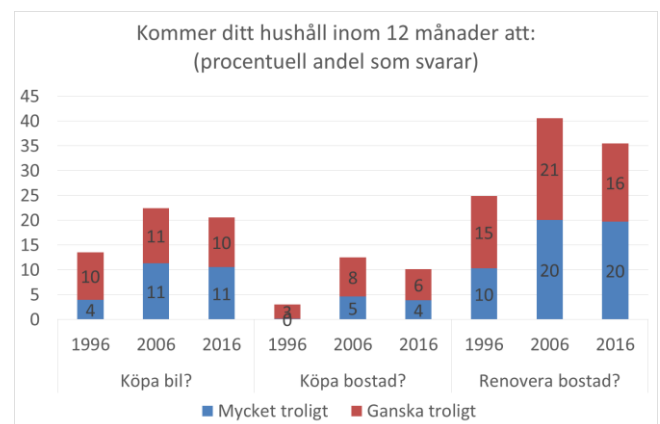
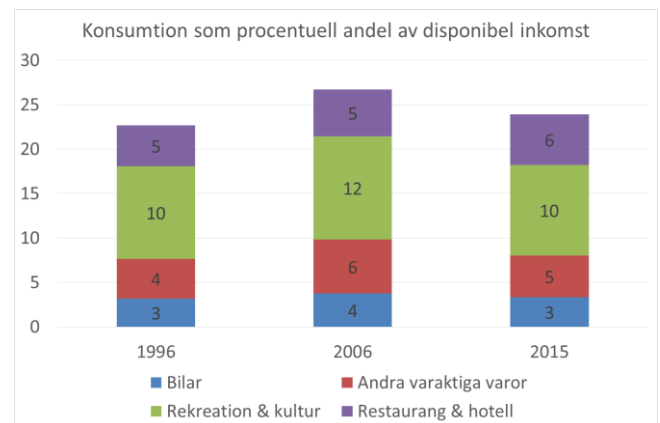
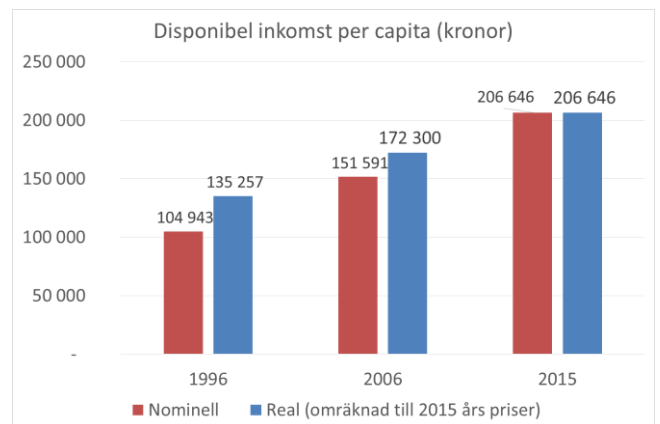
En viktig förklaring till det ökade sparandet är den gynnsamma ekonomiska utvecklingen. Den disponibla inkomsten per person var nästan 207 000 kronor i fjol, dubbelt så hög som 1996. Med hänsyn tagen till inflationen så har realinkomsten ökat mer än 50 procent sedan 1996. Ökningen var något snabbare mellan 1996 och 2006 än vad den varit de senaste tio åren. De ökade realinkomsterna har inneburit att allt fler hushåll har fått pengar över efter att de nödvändigaste utgifterna är avklarade.

Tittar vi på hur stor del av sin inkomst som hushållen lägger på konsumtion av "icke-nödvändiga" produkter som bilar, varaktiga varor, rekreation, kultur, restaurang, och hotellbesök så var den 23 procent 1996. Sedan var den uppe i 27 procent 2006 för att förra året landa på 24 procent. En liten vink om att benägenheten att spendera ökade fram till mitten av 2000-talet men har minskat något därefter.

Samma bild ges av Konjunkturinstitutet enkäter. Mellan 1996 och 2006 ökade andelen som svarade att de ganska eller mycket troligt skulle komma att köpa bil, köpa bostad eller göra någon större renovering. Mellan 2006 och 2016 har andelen istället varit oförändrad eller minskat något.

Från svångrem till spenderbyxor till spargris

I mitten av 1990-talet var många hushåll ekonomiskt trängda. Den svenska ekonomin var mitt i ett stålbad efter fastighets- och bankkrisen i början av decenniet. Arbetslösheten hade ökat och, realinkomsterna sjunkit. Dessutom var räntorna fortfarande höga och kraftiga åtstramningar hade gjorts i de offentliga finanserna. Många var därför tvungna att dra åt svångremmen. Efterhand som ekonomin återhämtade sig samtidigt som inflationen och räntorna sjönk så gav de stigande inkomsterna hushållen ett ökat svångrem i deras privatekonomi. Fram till mitten av 2000-

SBAB!

talet använde hushållen detta främst till att öka sin konsumtion, sparandet ökade bara i liten utsträckning. Inte ens en sprucken IT-bubbla i början av 2000-talet hindrade konsumtionsuppgången. Den globala finanskrisen som slog till 2008-09 verkar dock ha väckt hushållens sparintresse och dämpat konsumtionslusten en del. I kombination med en ekonomisk utveckling som medfört stigande sysselsättning och stabilt ökande realinkomster så har sparandet därmed ökat markant.

För mer information, vänligen kontakta:

Tor Borg, Chefsekonom SBAB

Telefon: 076-118 09 02

Epost: tor.borg@sbab.se

Twitter: [@tor_borg](https://twitter.com/@tor_borg)

Blogg: sbab.se/bloggen

Vill du få Inlåning & Sparande
via mejlen i framtiden så
skickar du ett meddelande till
tor.borg@sbab.se

Inlåning & Sparande är en publikation från SBAB. Ansvarig för brevet är Tor Borg, tfn 076-118 09 02. Det har baserats på källor som bedöms som tillförlitliga. Rapporten är inte gjord för att utgöra det enda redskapet vid enskilda beslut om lån och investeringar. SBAB påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust till följd av beslut grundade på detta dokument. Citera gärna Inlåning & Sparande men ange alltid källa.

SBAB Bank AB (publ)

Besöksadress: Svetsarvägen 24 • Postadress: Box 4209 • 171 04 Solna
Tel 08-614 43 00 • Internet: www.sbab.se • E-post: info@sbab.se • (Org.nr. 556253-7513)